

Versie 2019v3.1

Beleid inzake integriteitsschendingen: corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer

Aidsfonds – Soa Aids Nederland

Amsterdam

3 november 2015/Herzien op 1 oktober 2018

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
2.	DEFINITIES EN GRONDSLAGEN.....	4
2.1.	Definities	4
2.1.1.	Definitie van corruptie, seksuele intimidatie daaronder begrepen.....	4
2.1.2.	Definitie van fraude	4
2.1.3.	Definitie van wanbeheer	4
2.1.4.	Definitie van financiële incompetentie.....	5
2.2.	Grondslagen.....	5
2.2.1.	Openheid en transparantie	5
2.2.2.	Geheimhouding.....	6
2.2.3.	Opbouw van expertise	6
2.2.4.	Rekening en verantwoording	6
2.2.5.	Maatregelen	7
3.	PREVENTIE EN RISICOBEBEER.....	8
3.1.	Preventie	8
3.2.	Bewustwording	8
3.3.	Risicobeheer.....	8
3.4.	Formele rechtsverhouding.....	8
3.4.1.	Toezicht	9
3.4.2.	Relatiebeheer	9
3.4.3.	Klokkenluidersregeling.....	9
3.5.	Bekendmaking beleid inzake integriteitsschendingen.....	9

1. INLEIDING

Ondanks de maatregelen die wij hebben genomen om te zorgen dat verleende financiële bijdragen op juiste wijze worden aangewend en verantwoord, kan het zijn dat de rekening en verantwoording tekortschiet of dat een bijdrage niet voor het overeengekomen doel wordt aangewend. Dit betekent dat wij allen alert moeten zijn op onregelmatigheden bij de implementatie van en verantwoording voor bestedingen door een partnerorganisatie, (indirecte) subsidieontvanger, netwerk of consortium van netwerken.

Het onderhavige *'Beleid inzake integriteitsschendingen: corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer'* van Stichting Aidsfonds – Soa Aids Nederland' ('de Stichting') geeft richting aan onze interne organisatie over de wijze waarop er gehandeld moet worden bij signalen van onregelmatigheden bij een organisatie, netwerk of consortium van netwerken. De Stichting beschikt intern over een eigen 'Integriteitsbeleid',¹ met inbegrip van een klokkenluidersbepaling. Allianties en overige samenwerkingsverbanden waarbij wij zijn aangesloten, maar waarvan wij niet de 'trekker' zijn, dienen zelf maatregelen te hebben getroffen om financiële onregelmatigheden te voorkomen of aan te pakken. Die maatregelen dienen aan te sluiten bij het onderhavige *'Beleid inzake integriteitsschendingen: corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer'*.

In het onderhavige document wordt definities gegeven van de begrippen corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer en van de grondslagen waaraan de Stichting ter zake dient te voldoen. Voorts wordt beschreven welke maatregelen dienen te worden genomen om corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer te voorkomen en op welke wijze aan die maatregelen dient te worden voldaan. Tot slot, maar zeker zo belangrijk, wordt in het onderhavige beleid uiteengezet over welke procedures en instrumenten wij dienen te beschikken om adequaat op te treden in situaties waarin onregelmatigheden zijn geconstateerd en wat er gedaan moet worden om belanghebbenden, het publiek, partners en onze donateurs te informeren.

De in het onderhavige beleid vermelde maatregelen dienen in de procedures en instrumenten van de Stichting te worden ingebed. Waar een procedure of instrument tekortschiet, moeten wij zorgen voor verbetering. De enige manier waarop wij deze grondslagen kunnen toepassen, is door dit beleid inzake corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer in onze dagelijkse werkzaamheden te integreren. Uit een jaarlijkse evaluatie moet blijken of wij hierin zijn geslaagd.

Het onderhavige beleid is onderdeel van een bredere discussie over corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer. Het onderhavige beleid is binnen het managementteam van de Stichting besproken, op 3 november 2015 door het bestuur vastgesteld en op 1 oktober 2018 door het bestuur herzien.

---

¹ Integriteitsbeleid, gedragscodes en and procedures voor het handelen als een goed werkgever en goed werknemer d.d. 1 januari 2013 vastgesteld/herzien op 1 maart 2018

2. DEFINITIES EN GRONDSLAGEN

2.1. Definities

Corruptie, seksuele intimidatie en fraude zijn heimelijke activiteiten van een persoon of van een groep personen gericht op het verkrijgen van een bepaald voordeel voor die persoon of groep van personen. Dergelijke activiteiten zijn in strijd met de wet of met de statuten, doelstellingen, regelingen, procedures of cultuur van een organisatie, netwerk of consortium van netwerken. Wij hanteren de volgende definities van corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer.

2.1.1. Definitie van corruptie, seksuele intimidatie daaronder begrepen

Onder corruptie, seksuele intimidatie daaronder begrepen, wordt verstaan financiële en/of niet-financiële activiteiten waarbij misbruik wordt gemaakt van een vertrouwenspositie voor eigen gewin of eigen plezier.

Hieronder wordt onder andere verstaan het aanbieden, vragen en/of aannemen van diensten, geldbedragen of ander voordeel door misbruik te maken van een vertrouwenspositie.

Misbruik maken van een vertrouwenspositie geschiedt door rechtstreeks of indirect onrechtmatige handelingen te verrichten, omkoping, diefstal, verduistering, afpersing, uitbuiting van een belangenconflict, fraude, het verstrekken of aannemen van onrechtmatige vergoedingen, witwassen, seksueel misbruik, seksuele intimidatie of een vergelijkbaar handelen of nalaten.

2.1.2. Definitie van fraude

Onder fraude wordt verstaan het door misleiding verkrijgen of misbruiken van de financiële middelen of eigendommen van de Stichting, met inbegrip van maar niet beperkt tot:

- het niet melden van een belang met het oog op financieel gewin of het verkrijgen van ander voordeel, dan wel het toebrengen van schade aan een persoon, programma of organisatie in het kader van de verdeling van de financiële bijdragen van de Stichting;
- het onjuist aanwenden van de financiële bijdrage van de Stichting voor andere doeleinden dan die welke contractueel zijn vastgelegd;
- het gebruiken of presenteren van valse, onjuiste of onvolledige cijfers of documenten als gevolg waarvan de financiële bijdrage op onjuiste wijze wordt aangewend, wordt verduisterd of onrechtmatig wordt toegeëigend; en
het niet verstrekken van informatie in strijd met een bepaalde verplichting, met de hiervoor vermelde gevolgen.

2.1.3. Definitie van wanbeheer

Onder beheer (interne controle) wordt verstaan de organisatie, beleidsrichtlijnen, procedures en instrumenten die worden ingezet om:

- ervoor te zorgen dat met de geplande, gefinancierde activiteiten van het project, programma, consortium of netwerk de beoogde resultaten worden bereikt;
- te borgen dat het gebruik van de financiële bijdrage ter uitvoering van een project, programma, consortium of netwerk aansluit bij de vermelde doelstellingen van de betreffende organisaties en voldoet aan het bepaalde in de overeenkomst met de partij die de financiering levert;
- ervoor te zorgen dat er geen sprake is van verspilling, fraude of wanbeheer bij het project, programma, consortium of netwerk; alsmede

- ervoor te zorgen dat tijdig betrouwbare informatie en rapportages beschikbaar komen, bewaard worden en gebruikt worden ten behoeve van de besluitvorming.

Onder wanbeheer wordt verstaan het niet beheren of niet beheersen van een project, programma, consortium of netwerk als hiervoor omschreven en/of overeenkomstig de Subsidievoorwaarden van de Stichting. Er is sprake van wanbeheer wanneer een project, programma, consortium of netwerk geen rekening en verantwoording kan afleggen voor de ontvangen financiering.

2.1.4. Definitie van financiële incompetentie

Financiële incompetentie valt niet onder het onderhavige beleid inzake corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer, maar wordt hier wel omschreven om dit begrip duidelijk af te bakenen van fraude, corruptie en wanbeheer. Onder financiële incompetentie wordt verstaan het niet-beschikken over de interne capaciteit (personeel, deskundigheid, financiële middelen, systemen, apparatuur, etc.) om de verleende financiering op juiste wijze te beheren en aan de rapportageverplichtingen te voldoen.

De Stichting stimuleert de opbouw van expertise op het gebied van financieel beheer en financiële rapportages bij subsidieontvangers. Een proactieve aanpak ter versterking van de interne vaardigheden, instrumenten en procedures op het gebied van budgetbewaking dient voor alle belanghebbenden prioriteit te hebben. Het uitwisselen van middelen en strategieën om aan de financiële en subsidieverplichtingen te voldoen, is een doelstelling die ervoor moet zorgen dat de financiële bijdrage gedurende de subsidieperiode duurzaam en doelmatig wordt aangewend.

2.2. Grondslagen

2.2.1. Openheid en transparantie

Openheid en integriteit zijn essentiële onderdelen van elk proces dat gericht is op het signaleren, beperken en aanpakken van corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer. Wij willen een omgeving creëren waarin vermoedens van corruptie, seksuele intimidatie, fraude of wanbeheer worden gedeeld en gemeld en meldingen middels zorgvuldig onderzoek worden opgevolgd. De Stichting is bezig met de ontwikkeling van procedures en protocollen die gericht zijn op het creëren van een omgeving waarin eerlijkheid en integriteit de norm zijn, zodat subsidies worden aangewend voor het beoogde doel en dat alle betrokkenen met respect worden behandeld.

De verantwoordelijkheden, procedures, instrumenten en rollen binnen de organisatie dienen helder te zijn omschreven en aan alle betrokkenen te worden gecommuniceerd, willen wij ervoor zorgen dat onze (beleids)doelstellingen inzake corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer niet door verkeerde informatie en een verkeerde mentaliteit in gevaar komen. Belanghebbenden binnen de organisatie dienen alle procedures op open, transparante wijze te doorlopen zodat alle benodigde informatie in verband met een zaak boven tafel komt. De consequenties van het niet naleven van het onderhavige beleid inzake corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer dienen duidelijk te worden gecommuniceerd aan partners, (indirecte) subsidieontvangers, werknemers en de leden van adviesraden.

2.2.2. Geheimhouding

Wij hechten aan geheimhouding waar het vermoedens betreft van corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer. Werknemers en de leden van het bestuur, adviesraden en adviescommissies dienen geheimhouding te betrachten ten aanzien van alle zaken die betrekking hebben op corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer. Ingeval van een vermoeden van corruptie, seksuele intimidatie, fraude of wanbeheer binnen een project, programma, consortium of netwerk, kunnen wij samenwerken met andere subsidieverleners die bij dit project, programma, consortium of netwerk betrokken zijn. Ingeval verschillende andere subsidieverleners bij het project, programma, consortium of netwerk betrokken zijn, trachten wij het onderzoek alsdan gezamenlijk te stroomlijnen om dubbel werk te voorkomen. Daarnaast geldt dat afhankelijk van de contractuele afspraken tussen ons en onze donateurs, wij ook onze donateurs bij deze samenwerking kunnen betrekken. Onze organisatie doet haar best om ervoor te zorgen dat de teams van interne en externe belanghebbenden die ad hoc zijn ingesteld voor het onderzoek naar en de aanpak van gevallen van corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer, het onderhavige geheimhoudingsbeleid in acht nemen.

2.2.3. Opbouw van expertise

We hechten aan goed bestuur om ervoor te zorgen dat projecten, programma's, consortia en netwerken de beoogde resultaten opleveren, dat er geen sprake is van verspilling, fraude of wanbeheer ten aanzien van de middelen die daartoe worden ingezet en dat betrouwbare informatie en rapportages tijdig beschikbaar komen, bewaard worden en gebruikt worden ten behoeve van de besluitvorming. Bij een vermoedelijk of feitelijk geval van corruptie, fraude of wanbeheer zal een respectvolle, eerlijke, integere aanpak worden gehanteerd. Onze aanpak is dan gericht op versterking van het vermogen van een project, programma, consortium of netwerk om alsnog te voldoen aan alle punten in ons beleid inzake corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer, aan de contractuele afspraken met ons en aan de contractuele afspraken met de organisaties of netwerken die indirect financieel door ons worden gesteund. Wij tolereren niet dat een (indirecte) subsidieontvanger verzuimt om bij een vermoeden van corruptie, seksuele intimidatie, fraude of wanbeheer passende maatregelen te treffen, waaronder begrepen het oplossen van problemen rond de governance en/of financiële rapportageverplichtingen conform de contractuele afspraken en het onderhavige beleid inzake corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer.

2.2.4. Rekening en verantwoording

Schade door fraude, diefstal of andere misstanden zullen wij altijd verhalen, indien nodig via een juridische procedure. Verdere subsidies worden uitsluitend verleend indien een organisatie kan aantonen dat zij passende maatregelen heeft getroffen en haar financiële rapportage- en toezichtprocedures voldoende stevig zijn om herhaling van corruptie, seksuele intimidatie, fraude of wanbeheer te voorkomen. Indien blijkt dat een lid van een adviescommissie van de Stichting zich schuldig heeft gemaakt aan corruptie, fraude of seksuele intimidatie, dan wordt hij/zij van zijn/haar functie ontheven en kunnen rechtsmaatregelen volgen. Op de werknemers van de Stichting is het integriteitsbeleid van de Stichting van toepassing.² Indien blijkt dat een werknemer van de Stichting zich schuldig

---

² Integriteitsbeleid, gedragscodes en and procedures voor het handelen als een goed werkgever en goed werknemer d.d. 1 januari 2013 vastgesteld/herzien op 1 maart 2018cln hOndWI

heeft gemaakt aan corruptie of fraude, volgt het bestuur het bepaalde in het integriteitsbeleid van de Stichting. Tegen de betreffende persoon kunnen rechtsmaatregelen worden genomen.

2.2.5. Maatregelen

De organisatie beschikt over een verplicht protocol dat gevolgd wordt bij een integriteitsschending.

De beschikbare informatie wordt geanalyseerd en wanneer uit de analyse blijkt dat de rapportages inderdaad niet kloppen, worden passende maatregelen getroffen. In het minst ernstige geval worden de periodieke uitkeringen doorbetaald. Onder passende maatregelen wordt verstaan:

- Verzoek om aanvullende onderliggende gegevens en uitvoering van een externe audit
- Stopzetting van periodieke uitkeringen
- Terugvordering van gedane uitkeringen
- Rechtsmaatregelen

3. PREVENTIE EN RISICOBEBEER

3.1. Preventie

Het niet tolereren van corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer begint met het voorkomen daarvan. Preventie begint met het vaststellen van normen en met kennis en bewustwording aan de zijde van de subsidieontvangers, leden van adviesraden en werknemers. Dit betekent dat alle partijen bekend moeten zijn met en dienen te voldoen aan alle contractuele verplichtingen, grondslagen, beleid en procedures. Ook dienen zij voorzorgsmaatregelen te treffen om de risico's en gevolgen van corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer te beperken. De Stichting zorgt ervoor dat alle subsidieontvangers bekend zijn met de formele rechtsverhouding met de Stichting, met inbegrip van de procedure inzake corruptie, seksuele intimide, fraude en wanbeheer en de klokkenluidersregeling. Voorts zorgen wij ervoor dat indicatoren van corruptie, seksuele intimide, fraude en wanbeheer in onze monitoringsinstrumenten worden ingebouwd. Due diligence, bewaking en risicobeheer zijn erop gericht om corruptie, seksuele intimide, fraude en wanbeheer te voorkomen, te signaleren en aan te pakken. Ook een goede verstandhouding tussen de Stichting en de subsidieontvangers en bekendheid met elkaars grenzen, regels en procedures zijn waardevol met het oog op preventie.

3.2. Bewustwording

Werknemers van de Stichting dienen zich bewust te zijn van de mogelijkheid van financiële onregelmatigheden en te weten hoe zij moeten handelen om de relatie tussen de Stichting en de partnerorganisatie niet onnodig onder druk te zetten. Interne controles binnen - of signalen van partijen buiten - de partnerorganisatie kunnen voor de Stichting aanwijzing zijn dat er bij de partnerorganisatie iets aan de hand is.

3.3. Risicobeheer

Instrumenten ter voorkoming van corruptie, seksuele intimide, fraude en wanbeheer maken deel uit van de due diligence en de risicobeoordeling bij aanvang van iedere financiering. Mogelijke risico's worden tijdens de hele subsidieperiode bewaakt.

3.4. Formele rechtsverhouding

Elk project, programma, consortium of netwerk dat een financiële bijdrage van de Stichting ontvangt, dient door middel van een overeenkomst een formele rechtsverhouding met de Stichting aan te gaan. Die overeenkomst dient een antifraude- en anticorruptiebepaling te bevatten en te verwijzen naar de instructies inzake financieel beheer en financiële rekening en verantwoording. In de overeenkomst dient te worden bepaald dat de wederpartij zelf verantwoordelijk is voor haar financiële en overige management en controles, alsmede voor de implementatie, bewaking en evaluatie van het project, programma, consortium of netwerk.

De overeenkomst zorgt ervoor dat de ontvangen gelden doelmatig voor de doeleinden worden aangewend waarvoor zij zijn verstrekt. Tot slot, maar zeker zo belangrijk, geldt dat de wederpartij gedurende de looptijd van een project, programma, consortium of netwerk over een anticorruptie- en antifraudebeleid beschikt en dat haar werknemers van dit beleid op de hoogte zijn. In de overeenkomst kunnen aanvullende voorwaarden worden opgenomen

ter beperking van de risico's die uit een due diligence, risicobeoordeling of andere indicatoren naar voren zijn gekomen.

Op alle overeenkomsten is Nederlands recht van toepassing. Ingeval van corruptie, seksuele intimidatie en fraude kan echter zowel het verbintenissenrecht als het strafrecht van toepassing zijn, afhankelijk van het recht van het land waar de frauduleuze handelingen zijn geconstateerd.

3.4.1. Toezicht

Toezicht richt zich op de voortgang van het project, programma, consortium of netwerk. Een evaluatie is uitvoeriger en bedoeld om de impact van het programma te beoordelen. Het toezicht betreft een doorlopend proces. Een evaluatie geschiedt bijvoorbeeld midden in een project of aan het einde. Toezicht kan door interne medewerkers worden verricht, evaluaties door interne medewerkers of externen. Voor beide geldt dat gegevens worden verzameld en waarnemingen ter plaatse worden gedaan. De uitvoerende organisatie is in eerste instantie verantwoordelijk voor het toezicht. Een evaluatie wordt vaak uitgevoerd in samenspraak met de financier, eventueel door een onafhankelijke persoon of organisatie. De bevindingen worden neergelegd in een voortgangsrapportage of een evaluatieverslag.

3.4.2. Relatiebeheer

Toezicht op de subsidieverlening door middel van rapportages, audits, locatiebezoek en evaluaties zorgt ervoor dat organisaties over bestuursstructuren en procedures beschikken, daarvan kennis hebben en deze op juiste wijze inzetten.

3.4.3. Klokkenluidersregeling

Wij stimuleren het melden van vermoedens van corrupte of frauduleuze handelingen, waaronder begrepen seksuele intimidatie, door personen die voor een subsidieontvanger werkzaam zijn. Deze meldingen worden vertrouwelijk behandeld en op correcte wijze onderzocht.

Meldingen kunnen anoniem worden gedaan door een e-mail te sturen naar [whistleblower@\[domain.ext\]](mailto:whistleblower@[domain.ext]) of via de desbetreffende knop op een van onze websites. Meldingen over mogelijke corrupte of frauduleuze gedragingen, waaronder begrepen seksuele intimidatie, door werknemers of leden van adviescommissies kunnen extern worden gedaan conform de Klachtenprocedure. Meldingen door commissieleden kunnen worden gedaan aan het bestuur of aan de vertrouwenspersoon conform de klokkenluidersprocedure in ons Integriteitsbeleid.³

3.5. Bekendmaking beleid inzake integriteitsschendingen

Het onderhavige '*Beleid inzake integriteitsschendingen: corruptie, seksuele intimidatie, fraude en wanbeheer*' is te vinden op onze websites.

---

³ Integriteitsbeleid, gedragscodes en andere procedures voor het handelen als een goed werkgever en goed werknemer d.d. 1 januari 2013 vastgesteld/herzien op 1 maart 2018